

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023

Curriculumul disciplinar

F.08.O.024 PICTURĂ – CORP UMAN NUD

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice disciplinei.....	5
IV.	Administrarea disciplinei.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	10
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul disciplinar „**Pictură – corp uman nud**” este un document normativ ce face parte din Componenta fundamentală la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 45 de ore constituie contact direct și 15 de ore – studiul individual. Se studiază în anul IV, semestrul VIII de studii. Evaluarea finală - examen. Disciplina este prevăzută pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestei discipline este *corpul uman nud în pictură*. Disciplina **Pictură – corp uman nud** urmărește o conștientizare al actului creator ca demers important în educația creativității artistico-plastice al viitorului pictor. Studiarea disciplinei „**Pictură – corp uman nud**” contribuie la formarea la elevi a competențelor profesionale de reprezentare practică a corpului uman nud prin intermediul culorilor.

Scopul disciplinei este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale de culoare, a legităților, principiilor, metodelor și procedeele de efectuare a unei picturi ale corpului uman nud prin intermediul culorilor. Curriculumul disciplinar „**Pictură – corp uman nud**” propune elevului experiența creației și comunicării artistice în procesul studiului corpului uman nud. Artele Plastice pun la bază studierea elementelor de limbaj plastic ca: punctul, linia, pata, suprafața, culoarea, valoarea, studierea culorii și corelarea cromaticii cu elementele plastice.

Disciplina „**Pictură – corp uman nud**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: Desen - corp uman nud, Tehnici mixte de desen - figura umană, Tehnici de pictură în ulei - model nud, Structuri compoziționale avansate, Structura tabloului de șevalet - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul VIII și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Stăpânirea picturii este principala condiție tehnică pe care viitorul pictor trebuie s-o posede înainte de a avea oportunități de a descoperi, a evalua și a produce-crea valori. Disciplina „**Pictură – corp uman nud**” înarmează elevul cu abilități de stăpânire a modalităților de concretizare a armoniilor de culori, sentimentelor și ideilor, expresiilor coloristice ce pot fi aplicate în procesul studierii și realizării unui *corp uman nud în pictură*. Un viitor pictor nu se poate realiza complet fără lărgirea cunoașterii prin arta - specifică culorilor. Aceasta și determină scopul disciplinei date, precum și valoarea ei educativă. Cunoașterea elementelor de expresie specifice picturii și a modalităților de relaționare a acestor elemente constituie

obiectivele studiului. Unitățile de conținut derivă una din alta, având o legătură succesivă. Pentru conștientizarea acestui proces de elaborare, se vor analiza de fiecare dată problemele puse. Pictorul trebuie să cunoască și să utilizeze materialele, tehnicile picturale, să analizeze calea spre sinteză a elementelor de limbaj plastic și a picturii, a formelor pe care le va dobândi paralel cu emoțiile, sentimentele și educația viziunii sale. Curriculumul disciplinar „**Pictură – corp uman nud**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice. Aplicarea implică din partea îndrumătorului de artă cunoștințe ample teoretice și experiența lui practică.

Studiul disciplinei „**Pictură – corp uman nud**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale și familiarizarea viitorilor specialiști în domeniul Artei Plastice, cu calificarea de Pictor, capacități de înțelegere profundă și de analiză a metodelor și procedurilor în elaborarea și crearea unei picturi a corpului uman nud în pictură. Disciplina îl va ajuta pe elev să:

- aplice tehnicile de pictură în ulei la crearea operelor de artă;
- distingă instrumentele și materialele utilizate în pictura în ulei;
- analizeze pictura în următoarele aspecte: rezolvarea compozițională, raporturi cromatice și valorice, aplicării tehnicii potrivite;
- cunoască tehnologia picturii în ulei;
- implementeze metodele de elaborare și creare a unei picturi a corpului uman nud.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculumul disciplinar vor fi necesare pentru executarea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: P.08.0.060 Practica ce anticipează probele de absolvire: *Modulul I – Elaborarea conceptului artistic*; P.08.0 .061 Practica ce anticipează probele de absolvire: *Modulul II- Transpunerea tehnologică a conceptului artistic*. De asemenea, ele vor fi de un important suport pentru dezvoltarea unei cariere profesionale de succes în calitate de *Pictor*.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

- CS1. Reprezentarea plastică a figurii nude, tematic.
- CS2. Executarea studiului a figurii umane nude cu elemente de interior.
- CS3. Realizarea cromatică a figurii umane nude cu elemente de interior, folosind mijloacele și principiile de armonizare a culorilor.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				
		Prelegeri	Practică			
8	60	6	39	15	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Pictură a figurii umane nude, tematic.	
<p>UC1. Reprezentarea plastică a figurii nude, tematic.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aplicarea modalităților de organizare a paginației figurii nude, tematic; ▪ respectarea regulilor de organizare spațiului artistico-plastic la executarea unei picturi creative a figurii nude, tematic; ▪ analiza raporturilor valorice și cromatice ale figurii nude, tematic, prin intermediul clarobscurului și camertonurilor cromatice; ▪ aplicarea mijloacelor plastice în redarea detaliilor ale figurii nude, tematic; ▪ armonizarea prin intermediul legităților integrității cromatice a lucrării. 	<p>1.1 Modalități de organizare a paginației figurii nude, tematic .</p> <p>1.2 Reguli de organizare spațiului artistico-plastic la executarea unei picturi creative a figurii nude, tematic.</p> <p>1.3 Raportul valoric și cromatic a figurii nude, tematic, prin intermediul clarobscurului și camertonurilor cromatice.</p> <p>1.4 Mijloace plastice în redarea detaliilor figurii nude, tematic.</p> <p>1.5 Legități de integritate cromatică a picturii.</p>
2. Studiu al figurii umane nude, cu elemente de interior.	
<p>UC2. Executarea studiului a figurii umane nude cu elemente de interior.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aplicarea mijloacelor plastice în realizare studiului a figurii umane nude cu elemente de interior; ▪ respectarea camertonurilor valorice/cromatice și dominantă cromatică la executarea studiului academic în baza figurii umane nude cu elemente de interior. 	<p>2.1 Mijloace plastice în realizare studiului a figurii umane nude cu elemente de interior.</p> <p>2.2 Camertonuri valorice/cromatice și dominantă cromatică la executarea studiului academic în baza figurii umane nude cu elemente de interior.</p>
3. Pictura figurii umane nude, cu elemente de interior.	
<p>UC3. Realizarea cromatică a figurii umane nude cu elemente de interior, folosind mijloacele și principiile de armonizare a culorilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aplicarea procedeelelor picturii academice la reprezentarea figurii umane nude cu elemente de interior; ▪ analiza raporturilor valorice și cromatice a figurii umane nude în pictura academică, prin intermediul clarobscurului; ▪ aplicarea mijloacelor plastice în redarea detaliilor ale figurii umane nude, cu elemente de interior; ▪ folosirea principiilor de generalizare a unei picturi academice a figurii umane nude, cu elemente de interior. 	<p>3.1 Procedee a picturii academice la reprezentarea figurii umane nude cu elemente de interior.</p> <p>3.2 Raporturile valorice și cromatice a figurii umane nude, în pictura academică, prin intermediul clarobscurului.</p> <p>3.3 Mijloace plastice în redarea detaliilor ale figurii umane nude cu elemente de interior.</p> <p>3.4 Principii de generalizare în procesul realizării unei picturi academice a figurii umane nude cu elemente de interior.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Pictură a figurii umane nude, tematic.	28	2	19	7
2	Studiu a figurii umane nude, cu elemente de interior.	4	1	2	1
3	Pictura figurii umane nude, cu elemente de interior.	28	3	18	7
Total:		60	6	39	15

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru orele ghidate vor reieși din temele desfășurate la orele de contact direct, se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale, cromatice), eboșe în culoare, studii de forma și culoare, continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale, care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educațional. Sarcinile pentru orele de studiu individual se planifică în proiectările semestriale de lungă durată.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Pictură a figurii umane nude, tematic.			
2.1 Expresia și caracterul modelului în pictură. 2.2 Organizarea suprafeței lucrării. 2.3 Relații cromatice și de clarobscur în reprezentarea copiilor de picturi academice ale figuri tematice nude.	Copii de picturi academice ale figuri umane tematice nude. Format: A5. 3lucrări. Tehnica: acuarelă, guașa/hârtie, ulei/carton.	Prezentarea copiilor	Săptămâna 1-7
2. Studiu al figurii umane nude, cu elemente de interior.			
2.1 Analiza spațiului artistico-plastic prin pete generale cromatice. 2.2 Camertonuri valorice/cromatice ca mijloc artistic în realizarea copiei de pictură academică a figurii umane nude cu elemente de interior.	Copie de pictură academică a figurii umane nude cu elemente de interior. Format: A5. 1 lucrare. Tehnica: acuarelă, guașa/hârtie, ulei/carton.	Prezentarea copiei	Săptămâna 8
3. Pictura figurii umane nude, cu elemente de interior.			
3.1 Modalități de reprezentare a figurii umane nude cu elemente de interior. 3.2 Raportul umbră/lumină în reprezentarea academică figurii umane nude cu elemente de interior.	Copii de picturi academice ale figuri umane nude cu elemente de interior. Format: A5. 3lucrări. Tehnica: acuarelă, guașa/hârtie, ulei/carton.	Prezentarea copiilor	Săptămâna 9-15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Pictură a figurii umane nude, tematic.	Pictură academică. Format: 70*100cm. Tehnica: ulei /pânză. 1 lucrare.	19
2	Studiu al figurii umane nude, cu elemente de interior.	Pictură academică. Format: A2. Tehnica: ulei /carton.1 lucrare.	2
3	Pictura figurii umane nude, cu elemente de interior.	Pictură academică. Format: 70*100cm. Tehnica: ulei /pânză. 1 lucrare.	18
Total:			39

IX. Sugestii metodologice

În procesul studierii disciplinei „**Pictură – corp uman nud**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare-evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate modulului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, realizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic, exersarea practică, elaborarea exercițiilor practice individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice, exemple de produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Disciplina „**Pictură – corp uman nud**” conține câteva unități de învățare, care sunt concepute în dezvoltare, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe. Caracteristic domeniului de educație – Artă, sunt metodele de predare/învățare cu caracter creativ, inventiv, individualizat.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și favorizarea profesorului ce coordonează procesul de învățare.

În scopul predării centrate pe elev, strategiile de predare se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;

- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic, conversația interactivă;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la finele fiecărei unități de învățare se va prezenta spre evaluare un produs realizat;
- caracterul aplicativ al modulului „**Pictură – corp uman nud**” impune niște condiții, și anume, procesul de predare/învățare se va desfășura în sala de curs adaptată necesităților specifice pentru lucru practic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la finele fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare a cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul disciplinei „**Pictură – corp uman nud**”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- corectitudinea proporțională și constructiv-tonală a corpului uman nud;
- organizarea și respectarea gamei cromatice propuse;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de pictură;
- expresivitatea și originalitatea picturii;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru a realiza cu succes formarea competențelor ce trebuie formate și dezvoltate în cadrul disciplinei „**Pictură – corp uman nud**” trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de pictură; mobilier școlar, cu toate condițiile adecvate, în mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată și cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor, formarea și dezvoltarea competențelor profesionale:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă, suport pentru model, lampă cu suport pentru iluminarea modelului, draperii și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt al elevilor precedenți din fondul metodic, mostre de picturi tematice de nivel înalt din alte instituții de Artă plastică, literatură de specialitate în limba de instruire.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Săndulescu-Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000.	Biblioteca / electronic	
5.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
6.	Аристид Д., Уроки классической живописи. Техники и приемы из художественной мастерской, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
7.	Денисенко В., Ратиева О., Обучение техникам живописи. Теория и методика. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2014.	Biblioteca / electronic	
8.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
9.	Леланд Н., Цвет в изобразительном искусстве, изд. Попурри, Минск, 2017.	Biblioteca / electronic	

10.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
11.	Коваленко В., Основы монументально-декоративной живописи. Два цвета, изд. Волгоградский государственный архитектурно-строительный университет, 2012.	Biblioteca / electronic	
12.	Коробейников В., Академическая живопись: практикум, изд. КемГИК, 2002.	Biblioteca / electronic	
13.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	
14.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
15.	Поморов С., Прохоров С., Шадури А., Живопись для дизайнеров и архитекторов. Учебное пособие для бакалавров, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2015.	Biblioteca / electronic	
16.	Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов. Учебное пособие, изд. Владос, Москва, 2013.	Biblioteca / electronic	
17.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012	Biblioteca / electronic	
18.	Стерхов К., Мастера акварели. Беседы с акварелистами. От классики к современному искусству, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2014	Biblioteca / electronic	
19.	Фейнберг Л., Секреты живописи старых мастеров. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2018.	Biblioteca / electronic	
20.	Фейнберг Л., Лессировка и техника классической живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
21.	Фурсикова Е., Акварель, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2015.	Biblioteca / electronic	
22.	Хэйнс Д., Акварель без правил. Техники, эксперименты, практические советы, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
23.	Хэйнс Д., Атмосферная акварель. Свобода, выразительность и стиль., изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
24.	Шайнбергер Ф., Акварельный скетчинг, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
25.	Шашков Ю., Живопись и ее средства, изд. Академический проект, Москва, 2010.	Biblioteca / electronic	
26.	Эдвардс Б., Цвет, изд. Попурри, Минск, 2017.	Biblioteca / electronic	